

Žurnalistų etikos inspektorius tarnyba
Žurnalistų etikos inspektorė Gražina Ramanauskaitė

**Informacijos teikimo viešosios informacijos rengėjams ir
skleidėjams aktualijos**

2023 m. lapkričio 16 d.

ŽURNALISTŲ ETIKOS INSPEKTORIAUS TARNYBA

www.zeit.lt

el.paštas: zeit@zeit.lt

Neturtinių asmens teisių gynimas visuomenės informavimo srityje

Nagrinėti suinteresuotų asmenų skundus (pareiškimus) dėl visuomenės informavimo priemonėse pažeistos jų garbės ir orumo.

Nagrinėti suinteresuotų asmenų skundus (pareiškimus) dėl jų teisės į privataus gyvenimo apsaugą pažeidimo visuomenės informavimo priemonėse.

Žurnalistų etikos inspektoriatu tarnybos funkcijos

Nagrinėti suinteresuotų asmenų skundus (pareiškimus) dėl jų ASMENS DUOMENŲ TVARKYMO pažeidimo visuomenės informavimo priemonėse.

Ekspertinis vertinimas.
Neapykanta. Pornografija.
Kova su dezinformacija

2018 m. gegužės 25 d. Bendrojo duomenų apsaugos reglamento taikymo pradžia

Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas

7 straipsnis. Reglamento (ES) 2016/679 ir šio įstatymo taikymo priežiūra

1. Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija stebi, kaip taikomas Reglamentas (ES) 2016/679 ir šis įstatymas, ir užtikrina, kad šie teisės aktai būtų taikomi, išskyrus šio įstatymo straipsnius, kurių taikymas pagal šio straipsnio 2 dalį yra žurnalistų etikos inspektoriaus kompetencija.
2. Žurnalistų etikos inspektorius stebi, kaip taikomas Reglamentas (ES) 2016/679 ir šis įstatymas, ir užtikrina, kad šie teisės aktai būtų taikomi, kai asmens duomenys tvarkomi žurnalistikos tikslais ir akademinės, meninės ar literatūrinės saviraiškos tikslais. Žurnalistų etikos inspektorius atlieka Reglamente (ES) 2016/679 nustatytas priežiūros institucijos užduotis ir turi Reglamente (ES) 2016/679 nustatytus priežiūros institucijos įgaliojimus. Žurnalistų etikos inspektoriumi netaikomi Reglamento (ES) 2016/679 57 straipsnio 1 dalies j–l ir n–t punktai, 58 straipsnio 1 dalies b ir c punktai, 2 dalies e, g, h ir j punktai, 3 dalies a, c ir e–j punktai.

BDAR 4 straipsnis, apibrėžtys

Asmens duomenys – bet kokia informacija apie fizinį asmenį, kurio tapatybė nustatyta arba kurio tapatybę galima nustatyti (duomenų subjektas); fizinis asmuo, kurio tapatybę galima nustatyti, yra asmuo kurio tapatybę tiesiogiai arba netiesiogiai galima nustatyti, visų pirma pagal identifikatorių, kaip antai vardą ir pavardę, asmens identifikavimo numerį, buvimo vietos duomenis ir interneto identifikatorių arba pagal vieną ar kelis to fizinio asmens fizinės, fiziologinės, genetinės, psichinės, ekonominės, kultūrinės ar socialinės tapatybės požymius.

Informacijos, kurioje yra asmens duomenų, teikimas

Informacijos teikimo gairės žiniasklaidos ir viešojo sektoriaus atstovams

<http://zeit.lt/data/public/uploads/2023/02/gaires-1.pdf>

Informacijos teikimo gairės žiniasklaidos ir viešojo sektoriaus atstovams	
Gairės dėl informacijos, kuria disponuoja viešajame sektoriuje veikiančios institucijos ir kurioje esama asmens duomenų, teikimo žiniasklaidos atstovams	
I SKYRIUS	
Gairės ir rekomendacijos	4
I DALIS	
Esminės gairės	4
II DALIS	
Balanso atlikimo testo algoritmas ir gerosios praktikos pavyzdžiai	8
III DALIS	
Šablonai ir praktinių situacijų pavyzdžiai	14
IV DALIS	
Pareigos tvarkant asmens duomenis žurnalistikos tikslais	21

Informacijos (ne)teikimo pasekmės

- Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyba
- Seimo kontrolierių įstaiga
- Administracinių ginčų komisija
- Teismai

Visuomenės informavimo įstatymas

74. Viešasis asmuo yra:

1) valstybės politikas;

2) teisėjas;

3) valstybės ar savivaldybės pareigūnas, valstybės tarnautojas, asmuo, valstybės ar savivaldybės institucijoje ar įstaigoje dirbantis pagal darbo sutartį, jeigu jo priimami sprendimai ar veikla daro įtaką visuomenei, taip pat šiose institucijose ar įstaigose sudarytų darbo grupių, komitetų, komisijų, tarybų ir kitų kolegialių institucijų narys;

4) valstybės ar savivaldybės kontroliuojamos įmonės ar įstaigos vadovas arba valdymo organo narys;

5) politinės partijos valdymo organo arba rinkimų komiteto narys;

6) kandidatas rinkimuose (viešojo asmens statusas išlaikomas ir po rinkimų laikotarpiu, kuris yra lygus vienai kadencijai tos institucijos, į kurią asmuo kandidatavo);

7) juridinio asmens, kuris sudaro viešųjų pirkimų sutartis ir (arba) vykdo viešųjų pirkimų sutartis subrangovo teisėmis, vadovas arba dalyvis, turintis 1/4 ar daugiau balsų dalyvių susirinkime;

8) lobistas arba asmuo, kuris veikia lobistinę veiklą vykdančių juridinių asmenų vardu;

9) asociacijos arba viešosios įstaigos, kurios per pastaruosius 4 metus yra gavusios valstybės ir (arba) savivaldybių finansavimą, vadovas arba dalyvis, turintis 1/4 ar daugiau balsų dalyvių susirinkime;

10) visuomenėje žinomas fizinis asmuo, populiarus socialinių tinklų veikėjas arba tinklaraštininkas, formuojantys tikslinių visuomenės grupių nuomonę įvairiais klausimais ir (arba) už šią veiklą gaunantys pajamas, jeigu jų veikla turi reikšmės viešiesiems reikalams;

11) kitas fizinis asmuo, turintis viešojo administravimo įgaliojimus ir (arba) administruojantis viešųjų paslaugų teikimą, ir (arba) dėl savo veiksmų ar padėties patekęs į viešumą, jeigu jo veikla turi reikšmės viešiesiems reikalams.

Skundas dėl rinkimų leidinyje paskelbtų asmens duomenų

Žurnalistų etikos inspektorius vertino pareiškėjo skundą dėl **rinkimų leidinyje paskelbtų jo asmens duomenų** ir tikrovės neatitinkančios informacijos, kadangi pareiškėjas nesurinko reikalaujamo piliečių parašų skaičiaus ir **nebuvo registruotas kandidatu Seimo rinkimuose**. Sprendime nustatyta, kad Vyriausioji rinkimų komisija teisėtai tvarkė pareiškėjo asmens duomenis, vadovaudamasi Reglamente (ES) 2016/679 6 straipsnio 1 dalies e punkte nustatyta teisėtumo sąlyga, t. y. tvarkyti duomenis būtina siekiant atlikti užduotį, vykdomą viešojo intereso labui arba vykdant duomenų valdytojui pavestas viešosios valdžios funkcijas. Sprendime konstatuota, kad leisti rinkimų leidinį Vyriausiąją rinkimų komisiją įpareigoja rinkimų procesą reglamentuojantys įstatymai, o pareiškėjas **buvo pateikęs pareiškinius dokumentus dėl kandidatavimo Seimo rinkimuose**. Be to, leidinyje aiškiai nurodyta, jog leidinyje pateikiamas ne galutinis kandidatų sąrašas, jis gali pasikeisti Vyriausiajai rinkimų komisijai patikrinus ir išbraukus Seimo rinkimų įstatymo reikalavimus neatitinkančius kandidatus ar patiems kandidatams atšaukus pareiškinius dokumentus; aktualius kandidatų sąrašus galima rasti www.vrk.lt ir rinkimų dieną balsavimo patalpose.

Konsultacijos

- **Savivaldybės mero galimas piktnaudžiavimas tarnybiniu transportu. GPS duomenų teikimas**
- **„Čekiukų“ klausimai. Viešumas nesibaigia, nors ir baigiasi kadencija**
- **Skundas**

Š. m. gautas ir pranešimas apie asmens duomenų saugumo pažeidimą. Rajono savivaldybė informavo, kad suteikė teisę žurnalistams susipažinti su savivaldybės tarybos narių išlaidų ataskaitomis. Viena žurnalistė nufotografavo ataskaitas ir jas paskelbė visuomenės informavimo priemonėje neuždengusi tarybos narių asmens kodų bei sąskaitų numerių.

Sprendimas dėl šio pranešimo dar nėra priimtas.

- **„Nepilnos“ darbotvarkės. Žurnalistų pageidavimai dalyvauti visuose posėdžiuose, susitikimuose.**
- **Vilniaus vyriausiojo architekto išeitinė kompensacija, aplinkybės.**

Konsultacijos

- Rezonansinis nusikaltimas. Nepilnametė. Nepraėjus bausmės atlikimo terminui išleista į laisvę. Neteikiama informacija, kaip atliekama laisvės atėmimo bausmė.
- Egzaminų rezultatai. Ar rajono bendruomenė turi teisę žinoti atskirų mokyklų pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimų rezultatus

Skundų tendencijos

- Skundas dėl asmeninės žinutės viešinimo. Neigiamas žinutės turinys paskelbtas socialiniame tinkle atskleidžiant asmens duomenis
- Asmeniniai ginčai, „blogiečių sąrašai“
- Turtingiausių asmenų sąrašai
- Turtingiausių asmenų sąrašo byla
„Topai“ 2021 m. rugsėjo 15 d. LVAT sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-2066-624/2021

Asmens duomenų skelbimas tradicinėje ir netradicinėje žiniasklaidoje

- Viešasis interesas
- Teismai

VDAI ir ŽEIT bendradarbiavimas

2022 METŲ ASMENS DUOMENŲ APSAUGOS
PRIEŽIŪROS LIETUVOJE APŽVALGA

ŽURNALISTŲ ETIKOS INSPEKTORIAUS TARNYBA

www.zeit.lt

el.paštas: zeit@zeit.lt

